

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: G. J. van den Broek, M. H. Damme Jr., J. F. Ligtenberg,
S. H. Stoffel, R. A. Verwey, J. F. C. Wrede.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar.

De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.

Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

BERICHT.

Wegens den Hemelvaartsdag verschijnt het blad eerst heden. 't Volgend nummer verschijnt na den uitslag der examens B₁, die vermoedelijk Vrijdag a. s. bekend wordt.

Herleefd!

Herleefd is de kiesrecht-beweging.

Zondag den 12^{en} Mei is in Den Haag een demonstratie gehouden die een nieuw tijdperk van krachtige agitatie geopend heeft. Op het Binnenhof, in het front van de gebouwen die terecht nog de burcht der bezittende klasse genoemd mochten worden, hebben de betoogers, vertegenwoordigers van tienduizenden arbeiders in Nederland, geestdriftig de belofte gedaan, niet te zullen rusten vóór de proletariërs-klasse het staatsburgerschap in den vollen zin des woords zal hebben vermeersterd.

Het kan voor de tegenstanders van algemeen kiesrecht geen geruststelling zijn, dat het aantal betoogers kleiner was dan dat van hen die jaren geleden in „de vorige beweging,” of „oude beweging” zooals zij gemeenlijk heet, achter het Rijksmuseum in Amsterdam en op het groote weide-veld bij Heerenveen van hun begeeren naar het kiesrecht getuigden. Want de kracht van deze nieuwe beweging is solieder dan die van de oude was.

De enorme vlucht die de oude beweging in heel korten tijd nam, was niet evenredig met de diepte van het democratisch besef bij vele militanten. Niet dat er verstokte conservatieven meeliepen in de rijen van hen die in die goede dagen de kiesrecht-banier volgden. Maar de groote drommen volk die van alle kanten toe stroomden naar de meeting-terreinen droegen niet met zich het innige weten, dat alleen volharding schenken kan.

't Was met die oude kiesrechtbeweging als met de oude socialistische beweging. Toen Domela Nieuwenhuis met zijn prachtig redenaarstalent in de steden en dorpen van het nog onbewerkte Nederland voor het eerst de blijde boodschap bracht, dat er een toekomst was van vrijheid en geluk, dat er een verheffing mogelijk was en aanstaande, toen kwamen de fabrieksproletariërs uit hun benauwde, unheimische achterwijken en de landarbeiders uit hun lage hutten. Toen liepen ze toe en luisterden met verrassing en verrukking. Toen juichten ze het uit, het nieuwe, het onverwachte. Toen sloten ze zich aaneen, en trokken ze op met schoone, maar ijdele verwachtingen. Hun bevrijding zou zijn het werk van weinig tijd, hun wassend aantal zou in enkele jaren de kracht winnen om de ketenen te verbreken. De wereld zou na een hevigen maar korten strijd aan hen zijn.

Het was de verrijzenis uit troosteloze wanhoop, de opstanding van wie niet meer hadden durven hopen, de geestdriftige gang uit het duister naar het licht, dat men nabij waande.

Maar als Ikarus, zouden ze ontnuchterd neerploffen.

Al die menschen die na zoo'n machtige en grootsche Mei-betooging in Friesland naar huis gingen, en in hun

dorpen dezelfde loonslavernij den volgenden ochtend alweer begonnen voelden, konden niet de geestdrift bewaren, noch het geloof.

Er waren er zooveel onder hen, eenvoudige zielen, die hadden gedacht de bevrijding zoo heel spoedig plotseling te zullen zien komen.

O, gij studenten, die het goed hebt, die geniet van bijna alles wat de aarde te genieten geeft van stoffelijke welvaart en geestelijke verheffing, lacht niet om het naïeve geloof van deze menschen. Als ge maar ééns hebt kunnen begrijpen wat de wanhoop moet zijn van hen die leven in diepe materiele en geestelijke ellende, als ge u eens hebt kunnen denken de opjubeling van hoop toen die lijders van verlossing hoorden, dan zult ge niet spotten met hun voor ruwe koppen bespottelijk utopisme.

De dag, die zoo aanstaande gewaand werd, de groote dag kwam niet. Dus kwam ontmoediging, verslapping, teruggang.

De numerieke sterkte der socialistische beweging nam snel af. Wat zij verloor, verzonk in de oude berusting, in de oude wanhoop, of . . . in het anarchisme.

Want te onzaliger uur hadden allerlei invloeden, moeilijk volledig na te sporen, het denkproces van sommige voor- mannen den anarchistischen kant ingestuurd. En de aanhankelijkheid aan personen, gevoegd bij de deceptie, die noodwendige reactie was op overspannen verwachting, bracht velen tot meegaan.

Het lijdenstijdperk der Nederlandsche arbeidersbeweging begon. De sociaal-demokratie moest eenige crises lijden, de kiesrechtbeweging ging bijna dood, viel in politieken zwijm.

Nu is zij weer bij haar positieven. Sociaal-demokratie zoowel als kiesrecht-beweging zijn allen tegenspoed te boven gekomen. Gelouterd en gesterkt, al zijn ze numeriek nog niet zoo groot als vroeger. Gesterkt, omdat, wie nu mee betoogen, het heldere en muurvaste besef dragen van wat ze doen. Gesterkt, omdat de verslapping die doorstaan is tot het ernstig herzien van eigen meeningen noopte, en de hoofden aan het degelijk denken zetten. Gelouterd, omdat wie de idee der staatkundige actie niet zelfstandig dragen kunnen, worden uitgetrokken uit de gelederen door de gulzige grijptengels van het anarchisme, dat de voedsterling is van het spook der wanhoop.

Daar hebben ze nu gestaan tusschen de gebouwen waar de kamers vergaderen. En rondom hunne banieren hebben ze daar getuigd van hun ernstigen wil om den strijd te voeren tot de zege.

De duizenden die daar stonden zullen tienduizenden worden en ze zullen niet aflaten voor de strijd tusschen arbeiders en bezitters althans op politiek terrein is geworden een gelijke strijd, waarin beiden partijen de geoorloofde wapens worden gegund. Ten spijt van alle duisterlingen, ten spijt van alle liefhebbers in sociale hervormingen, ten spijt van alle conservatieve schijn-demokraten. Ten spijt van allen die overmoedig of angstig-rillend zich opgesteld hebben achter de wallen van het conservatisme om het onrecht te verdedigen tegen de arbeidersklasse, die de erkenning vraagt van haar rechten als mensch.

Q. S.

Uitkomst?

Het ministerie-Pierson heeft Nederland wel dikwijls verbaasd doen staan. Was die verbazing niet altijd te zijner eer, met name niet wanneer er een opvatting van „sociale rechtvaardigheid” werd getoond die scherp in strijd was met de verwachtingen door het democratisch verleden van eenige der zittende ministers opgewekt — bewondering was ze telkens wanneer er bewijzen werden gegeven van een werkkraacht op wetgevend gebied, zoo ongemeen als men ze zelden zag. Het is geen geheim dat het vooral de ministers van Waterstaat en van Binnenlandsche Zaken zijn die zich in dit opzicht onderscheidden. Deed de hoeveelheid en de technische hoedanigheid van de wetten-productie het alleen — men zou eenstemmig moeten zijn in uitbundigen lof aan dit ministerie.

Tot de laatste vruchten van den bewonderenswaardigen arbeid behoort het onlangs aan de kamers van arbeid toegezonden ontwerp van wet ter verzekering van werklieden tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en invaliditeit. Er was al lang zoo iets in het vooruitzicht gesteld. En het zal wel van invloed zijn geweest op de spoed waarmee men nog juist vóór de algemeene verkiezingen dit project de wereld in zendt, dat door de sociaal-demokraten herhaaldelijk op het steeds uitblijven ervan met nadrukkelijk verwijt werd gewezen.

De zaak die te regelen is, was reeds lang het onderwerp van openbare discussie. Was het door de arbeiders zelf al veel vroeger op de meest ondubbelzinnige wijze verklaard dat in 't algemeen de werkers-klasse zich niet met eigen middelen vrijwaren kan voor gebrek in de jaren van betrekkelijk hoogen ouderdom en in geval van invaliditeit, de bezittende en tot nog toe heerschende klasse kwam eerst na de arbeids-enquête van 1887 tot de volle erkenning van den onbeschrijflijken nood. Wat die enquête aan het licht bracht van de ellende der voortbrengers in Nederland, moest allen beschamen die met het geliefkoosde smoesje: „het zal wel zoo erg niet zijn” het geweten altijd maar hadden pogen te sussen. Van die ongeoorloofde geruststelling bezorgde de enquête het finaal bankroet. Oude en invaliede arbeiders hebben niet uit eigen middelen het onderhoud; de maatregelen die het particulier initiatief en de liefdadigheid namen om de nood te lenigen, staan in geen verhouding tot wat er noodig is. Ook: de arbeiders kunnen onmogelijk door sparen zorgen dat zij bij ouderdom of invaliditeit uit de klauwen der bittere armoede blijven.

Dit alles stelde de enquête onwrikbaar vast. In haar eindverslag adviseerde de enquête-commissie de regeering dan ook in de ellende te voorzien door een wettelijke ouderdoms- en invaliditeitsverzekering uit bijdragen van werkgevers, werklieden en staat.

Wat deed nu de bezittende klasse; trok zij spoedig aan 't werk? De heer Tak zei jaren geleden eens in „De Kroniek”: „De burgerij huilt tranen met tuiten over het lot van die arme menschen, maar eer zij zich aan die emotie overgeeft, sluit zij met zorg haar brandkast”. Zoo ging het ook. Wel waren misschien enkele harten vertederd door de schrikkelijke openbaringen, wel zullen de gegoeden hier en daar wat dieper en wat vaker in de beurs hebben getast om, naar een oud beeld, een druppeltje meer dan anders terug te geven van wat in het kapitalisme bij emmers vol aan de arbeiders wordt ontnomen — maar afdoende maatregelen waaraan juist behoefte bleek, bleven uit.

Toch, in 1891 beloofde de troonrede dat eerlang die maatregelen voorgesteld zouden worden, en op de bureaus der departementen werd er waarlijk aan gewerkt. Maar wat voor maatregelen! De oprichting van een grooten lijfrente-bank werd er voorbereid. Alsof al lang niet de practijk bewezen had dat vrijwillige verzekering onmogelijk was door den lagen stand der loonen. In Engeland, België, Frankrijk hadden pogingen in dien geest al afdoende het dwaze van dit plan getoond. En ook in ons eigen land waren al eenige plannen geweest tot het verschaffen van de gelegenheid tot vrijwillige verzekering, die alle zonder onderscheid mislukt waren.

Evenwel, in 1894 bracht het ministerie (Van Houten-Roëll) opnieuw het lijfrentebank-plan in de portefeuille mee. En het is in niet geringe mate aan de uitstekende betoogen van den toen nog wel eens krachtigen afgevaardigde Heldt te danken dat het ondoeltreffende van die oplossing ook in de vergadering der Tweede Kamer ten duidelijkste werd bewezen. De motie die de heer Heldt in December 1894

in de Kamer voorstelde, en in Maart 1895 verdedigde, leidde tot de benoeming van eene staatscommissie die het vraagstuk der arbeiders-verzekering zou onderzoeken en van dat onderzoek rapport zou uitbrengen. Hoewel in 1895 de Sociaal-democratische Arbeiderspartij den eisch van Staatspensionneering op haar program had gezet, werd bij de samenstelling van de commissie met dit denkbeeld niet in het minst billijke rekening gehouden en werden slechts voor- en tegenstanders van een „verplichte verzekering” tot het plaatsnemen in dit college geroepen. De staatscommissie werkte gedurende drie jaren.

Intusschen was door de wet-Van Houten van 1896 eenige uitbreiding gekomen in het kiezerscorps. Een deel der arbeiders konden bij de algemeene verkiezingen van 1897 hun macht uitoefenen en het zou zelfs gelukken een drietal zetels voor de socialisten te winnen. De nadering van dezen stembusstrijd had merkbaren invloed op de gezindheid der burgerpartijen ten aanzien van sociale hervormingen. Men overstelpte de arbeiders-kiezers in 1897 met vriendelijke beloften, en in 1896 had de deftige Liberale Unie zelfs een hervormingsprogram opgemaakt, waarop de wettelijke arbeidersverzekering een voorname plaats innam.

Eindelijk, in Juli 1898 even vóór dat Nederland in de kroningsfeesten zou juichen alsof er geen ellende was, kwam het rapport van de staatscommissie. En het was als een noodkreet. De arbeiders, verzekerde het, zijn niet bij machte zelf zorg te dragen voor hun onderhoud bij ouderdom en invaliditeit. Voor sparen zijn de loonen beslist te laag. Voor vrijwillige verzekering volgens de oude plannen hebben ze geen geld. Er moet een stelsel van verplichte verzekering komen, uit bijdragen van werklieden en patroons. Maar de kosten zijn te hoog: de staat zal namelijk voor den overgangstijd 8 à 9 millioen gedurende 50 achtereenvolgende jaren moeten betalen, of 223 millioen in eens. Voor die kosten schrok de commissie terug*). Het denkbeeld van staatspensionneering was na zoo goed als geen overweging aan den kant gezet. Dat was heelemaal te krankzinnig. Conclusie van de commissie: invoering van het door haar uitgewerkte stelsel was niet wenschelijk.

Daar zaten de arbeiders weer.

De burgerpartijen zaten met het geval nog al in. Bij de begrootingsdebatten van November en December 1898 werd er een woordje over gewisseld. Mr. Troelstra stelde op den voorgrond dat eene eventuele pensioenregeling in ieder geval voor de arbeiders lotsverbetering zou dienen te beteekenen, en dat er dus geen stelsel mocht worden ingevoerd waarvan de arbeidende klasse meer lasten dan lusten zou te wachten hebben. Het eenige juiste stelsel was dat der staatspensionneering, betoogde hij, en hij legde in het kort de beginselen bloot waarop die meening berust. Maar dat viel niet in den smaak natuurlijk. Minister Pierson deed zelfs pogingen om het beginsel onver te werpen, en hij deed dit op een wijze die zijn reputatie van knap staathuishoudkundige in ernstig gevaar bracht. De arbeidersverzekering, verklaarde hij eindelijk met emphase was een onderwerp „dat hij met voorliefde bestudeeren zou”. Zoo- ver was men dus nu gekomen dat de zaak op het studie-program der regeering werd geplaatst.

Het ging echter de Liberale Unie niet hard genoeg. Als 't nu pas op het studieprogram der regeering stond, dan was er bij de vele andere werkzaamheden aan de departementen, geen spoedig resultaat te wachten! En dan zouden de liberalen in een volgend verkiezings-jaar weer voor de arbeiders komen zonder met trots te kunnen uitroepen: wij hebben het pensioenvraagstuk flink aangepakt, ons steunende bevordert gij uwe belangen! Er was immers ook in ander opzicht nog haast bij de zaak. De heer Harte van Tecklenburg had in Dec. 1894 al in de Tweede Kamer gezegd: als men deze zaak niet regelt vóór dat er een uitgebreider kiesrecht ingevoerd wordt, bestaat de kans dat men het zal brengen tot geheele of gedeeltelijke pensionneering uit de staatskas! Het was dus geraden er wat vaart achter te zetten, de burgerpartijen hadden nu de macht nog om naar haar zin te beslissen.

De Liberale Unie ging de kat een nieuwe bel aanbinden. In het voorjaar van '99 benoemde ze eene commissie van vier leden (de heeren Fokker, Molengraaff, Kruseman en Tellegen) die de zaak in studie nam en reeds in October van hetzelfde jaar een zeer belangrijk rapport in het licht gaf, dat spoedig door wiskundige bijlagen werd gevolgd.

*) Het militarisme kost jaarlijks 40 millioen! Die kosten schrokken tot nog toe de bezittende klasse niet af. Zij verhoogt ze zelfs.

Na een historische beschouwing van het vraagstuk en een kritiek op het werk van de staatscommissie, geeft dit rapport een nieuw plan, met een financieele toelichting. Berekeningen brachten deze commissie tot het aanbevelen van haar plan van verplichte verzekering boven dat van de staatscommissie, omdat het hare aanmerkelijk goedkoper was voor den staat.

Sedert het verschijnen van dit rapport der liberalen werd de kwestie nog op verschillende plaatsen besproken en schreven allerlei staatslieden er artikelen over in allerlei tijdschriften en couranten. Mr. Van Houten, altijd knorrig en bitter van toon, verweet allen voorstanders der verplichte verzekering schennis van de heiligste liberale beginselen, fikflooiën van de kiezers, bedreigen van het recht der bezittende klasse op haar inkomsten, en recommandeerde herhaaldelijk terugkeer tot het oude plan van een rijkslijfrentebank met vrijwillige deelneming. Aan den anderen kant — de sociaal-democraten stelden tegenover de plannen van liberalen en andere burger-politici de noodzakelijkheid van pensionneering uit de staatskas, zonder opzettelijke bijdragen van de arbeiders, die krachtens het kapitalistische productie-systeem immers genoeg berooving ondergaan om op een staatspensioen recht te doen gelden. Daartusschen de liberalen van velerlei schakeering, en de „christelijke” partijen, die „verplichte verzekering” het eenig mogelijke achtten, en de oplossing te urgenter vonden naarmate der socialisten propaganda breeder resultaten had.

Zoo stonden de zaken toen de minister van Waterstaat, mede namens eenige van zijn collega's (niet alle), het nu gereed-gekomen avant-projet aan de kamers van arbeid ter beoordeeling zond.

(Wordt vervolgd.)

Vorming.

Bij het zich vormen van een eigen levensopvatting meenen velen dat het geheel van alle bestaande stelsels en beschouwingen moet doorworsteld zijn, vóór het oogenblik daar is om op te treden, om een werkzaam aandeel te nemen in één der groepen of klassen, waarin, naar oeconomisch-sterk-zijn, naar godsdienst of wat ook de menschheid verdeeld is.

Wie alles wil bestudeeren wat noodig is om de groote vraagstukken van altijd en van nu van alle kanten in alle details te bekijken zal zijn doel in een menschenleven niet veel nader komen. Wie alle godsdiensten wil onderzoeken en den geest van elk filosofisch stelsel doorgronden, komt niet klaar. Tot het doen van menige keuze behoeft dit echter niet.

Om een uitkomst te beoordeelen behoeft men niet altijd te kennen en te begrijpen den geheelen weg die noodig was om van het onderstelde tot het gestelde te komen. In veel gevallen is een kritiek uit te oefenen op den aard van het gevondene, omdat men het kan toetsen aan het onderstelde, wat men er in zal moeten weervinden.

Twee voorbeelden.

a. De uitkomst van een mechanica-vraagstuk zal men dikwijls uit een oogpunt van dimensies kunnen beoordeelen. En hiertoe is het begrijpen der oplossing niet noodig.

b. In het oordeel der beleiders van een godsdienst als het Christendom, wat liefde tot God en liefde tot den naaste als hoogste wet heeft, over militarisme, zal men dit beginsel moeten terugvinden. Wanneer het door eene redeneering, zoo gevat en ingewikkeld als men maar wil per slot van rekening blijkt verdwenen te zijn, is die uitkomst te veroordeelen ook door hem die niets van den gedachtengang heeft kunnen volgen.

Velen meenen aan kritiek te ontsnappen door veel sluitredenen en listig gedoe op touw te zetten zoodat de waarschijnlijkheid dat met juistheid de plaats der fout zal worden opgespoord zeer klein wordt. Slechts enkelen kunnen het net ontwarren. Maar voor al de anderen blijft slechts over de kritiek op de uitkomst; laten zij er gebruik van maken en zich niet doen afschrikken. Vooral daar waar het betreft tast- en voelbare zaken zoodat de praktijk geheel onafhankelijk van het onderstelde zelfs kan dienen als toetsteen is hun oordeel zeker niet minder te achten.

Het zij doel in elk vraagstuk direct over boord te zetten wat een ruime blik, het juiste verband tusschen begin en eindpunt, kan schaden. Eerst hoofdpunten uitzetten, daarna

detailmeten. Velen springen in wetenschap en levenswijsheid rond als konijntjes in het koren. Dit ook met het oog op naderende examens!

L. D.

Hemelvaartsdag.

Effen grijs den ganschelijk langen dag de hemel, behangen met een eindeloos kled van zeurende, drensende wolken, werktuigelijk zich latende voortzeulen door den killen, maar krachteloozen wind uit het Noorden.

Ze schuiven voort, omdat ze geduwd worden en zich toch niet kunnen verzetten, als droomerige koeien achter aan 't touw in de hand van den sjokkenden boer. Ze gaan voort in afmattende verving, in welke ze niet weten of ze nu zullen gaan regenen of niet.

De boomen schijnen niet groen en vinden blijkbaar den wind, die zoo apathisch en zonder eenige passie tegen hunne bladeren komt aanloopen, onuitstaanbaar, als een meisje vindt den altijd maar handtastelijken, zeur-verliefderigen kwajongen. Staan ze maar toe te laten, zonder lust, zenuw-prikkelend en afgrijselijk lamlendig en de kaarsen in de kastanjes en de anders zoo jolige appelbloesem, als jonge bruid vol toekomst, voelen zich te veel, begrijpen hun gek figuur, zouden wel terug willen, nu men doet of ze er niet zijn, nu er geen lach en geen vreugde om hun tegenwoordigheid is. Want jong goed kan niet zijn in omgeving van verving en dom niets-doen.

En de huizen en de groote grijzen toren berusten ook al, kijken ontevreden, strak voor zich uit, als oude mopperaars, die eigenlijk niet weten wat ze willen, maar zich onvoldaan en lusteloos gevoelen alsof de atmosfeer vergiftigd was. Staan ze heelemaal dood te grommen en te geeuwen en maar af te wachten, of het zoo nu nog lang moet blijven. De wind strijkt maar treiterend langs hen, laat een gordijntje van een opengeschoven raam al maar heen en weer flapperen, al maar heen en weer zonder afwisseling, den ganschenden dag, met sarrende eentonigheid.

En je zenuwen dreigen je door dat alles gek te maken, je wilt driftig worden en schreeuwen, schreeuwen of er nu haast wat komt. Regen of regen niet, maar dan weg met die drens-wolken en dien zeur-wind, laat er dan zon zijn, dat er weer leven in je longen dringt.

Maar er gebeurt niets en er verandert niets. Alles staat gelaten en zuchtend te wachten op het voorjaar, op zon, op leven. Maar die luchten en die wind in hun onverschillige langzaamheid en kwellende apathie laten maar wachten, als een postklerk kan doen met wachtend publiek.

En in al die lamlendigheid schuiven door de straten de Zondags-menschen, op zijn mooist, in hun samenstel van nijldige kleuren en brutale combinaties, laten ze zich allen bekijken en kijken ze naar andere versieringen, heelemaal weg in 'tgenot een extra dag in kleeren te zitten, die ze maar eens in de zeven dagen dragen. Stijf en gewichtig alsof het iets groots was, dat zij die steedsche Zondag-mufheid over de stad brengen, daarom zoo kinderlijk blij en trotsch, dat ze niet zien, dat het geen feestdag is, wijl alles treurt om den geliefde, die niet komt.

Zoo gaat een dag van sarrende plagerij van zwaar drukkende overmacht voorbij, eindelijk voorbij.

CHARI.

Aan de Jeugd.

Jongeren, door uw daden zult gij richten wat zij deden die vroeger waren, en boven al wat zij doen die nu zijn. Laten uw daden dan zonder piëteit zijn tegen 't vroeger gedane, tegen 't nu gedaan wordende. Oordeelt na veel overleg en versterkt dan wat goed is in uw oogen, breidt het uit, maar weest onverbiddelijk tegen wat gij slecht vindt. Zoo handelt gij 't meest in den geest, dien gij bij de ouderen moet veronderstellen; handelden zij niet zoo omdat zij meenden dat het goed was? Zij zochten dus het goede, doet dan ook gij dat; maar kent gij ander goed, dan wat in uw oogen goed is? Door daden zonder piëteit tegen hun daden eert gij 't meest oprecht de ouderen, omdat gij dan een alleen naar 't goede strevende geest bij hen denkt.

Maar in uw oordeel over de ouderen weest vol piëteit. Veroordeelt niet den verrichter van een daad die niet goed

blijkt. Want gij kent de persoon en zijn strijd niet. Weet gij zijn motieven? Denk die dan eerlijk tot het tegendeel bewezen is en tracht dat tegendeel niet te bewijzen; men denkt te gauw gevonden te hebben wat men zocht. En wat doet het er toe? De oorzaak werkt niet meer, de gevolgen zijn daar. Bestrijd die in hen zelf, nu ge ze niet meer in hun oorzaak bestrijden kunt.

Eert wien gij eerlijke beweegredenen tot hun handeling toeschrijft, maar eert ze niet in hun kinderen. Deze hoogstellen is ze hoogstellen ten opzichte van anderen, die gij dan onrecht zoudt doen. Evenmin moet gij kinderen van een slechten vader verachten.

Eert de ouderen bovenal omdat zij U in staat stelden hen te overtreffen; maar eert ze dan door ze te overtreffen. De mensch is 't hoogst ontwikkelde wat de aarde voortbracht, gij jongeren de hoogst ontwikkelden der menschen, denkt daaraan en werkt door aan de gestadige stijging.

Er was een volkstem waar de jongeren de ouden doodden, als die niet meer arbeiden konden, want er was geen voedsel genoeg allen te onderhouden. De ouderen hadden door hen voort te brengen de jongeren dat recht gegeven, zelfs was 't dezen een plicht. Zij konden weer jongere geslachten voortbrengen.

Zoo moeten ook jonge meeningen en jonge daden doen tegenover oude meeningen en oude daden. Er is geen plaats voor beide. En de jonge hebben recht tot leven, zij brengen de vooruitgang over op weer jongere, die hen doodden zullen. Zoo hebben de oude 't gewild die in hun groei jongere uit zich lieten geboren worden.

Jongeren, uw plicht is zeer sterk 't oude te bestrijden, laat u niet wachten; denk dat er een tijd van komen is. Gij kunt niet uit traditie voor iets zijn, gij kunt geen overlevering zonder scherpe critiek erkennen, zij moge dan moraal of wet of godsdienst heeten; dit ware verraad aan de menschheid. Zoolang uw gang sneller dan die der menschheid is, zoolang is 't uw tijd, als uw gang langzamer wordt is 't uw uur om heen te gaan.

Maar ouderen zijn er die uit het even samen vallen van hun gang met den menschheid, gang tot identiteit besluiten, hun meeningen en daden voor de menschheid heilzaam blijven vinden, ook als hun stilstand gekomen is.

En verward in dien waan bestrijden zij de jeugd. Arme verwaasden, handelend tegen eigen innigste overtuiging.

Jongeren, weest niet te hard tegen deze Don Quichotterie. Maar weest zeer heftig in uw strijd tegen die in jaren jong als gij zijn, maar in meeningen oud als de oudst nu levenden, impotent hun heilige plicht te vervullen.

Mys.

Merkwaardigheden.

Bij de regeling der opleiding van O. I. ambtenaren was een permanente commissie voorgesteld, die de geschiktheid voornamelijk zou beoordeelen naar ontwikkeling en gedrag.

In de Kamer werd door vele leden nepotisme gevreesd; terecht sprak ook de heer Lohman van: „een zich oefenen in beminnelijkheid jegens die commissie”.

Deze inenting met de bacil der huichelarij werd door de meerderheid der Kamer min juist geoordeeld. 't Geringe der meerderheid doet echter vreezen dat binnen niet te langen tijd zulk een wijze van geschiktheidsbeoordeling bij andere betrekkingen wel wordt ingevoerd.

Inderdaad is deze verfijnde karaktermishandeling veel doeltreffender dan de ruwere lichaamsmishandeling, in Rusland inheemsch, om dienaars van 't behoud aan te kweeken.

In dezelfde zitting sprak Mr. Æ. baron Mackay de meening uit dat op het gymnasium meer algemeene ontwikkeling opgedaan wordt dan op de H. B. S.

Tegen dergelijke opvattingen behoeft niet meer te velde getrokken te worden. Een vermelding als curiosum is voldoende.

v. d. B.

Berichten en mededeelingen.

SOCIETEIT PHOENIX.

Maandag en Dinsdag 20 en 21 Mei verkiezing van een Secretaris en een Commissaris van 't Consumabel.

Leeszaal. Boeken 14 Mei afgeschreven mogen tot 14 dagen na de vacantie gehouden worden.

ADVERTENTIEN.

Te huur tegen 1 September in de onmiddellijke nabijheid der Polytechnische School:

een flinke net gemeubileerde **VOORKAMER** met 2 frissche **SLAAPKAMERS** en **ALCOOF**

Zeer geschikt voor 2 heeren die wenschen samen te wonen.

Franco brieven onder N°. 2069 *sw*, Bureau van dit Blad.

DICTATEN.

De ondergeteekende beveelt zich beleefd aan tot het overschrijven van **DICTATEN**.

Koornmarkt 25.

J. VAN WEELE.

L'Etudiant Socialiste.

Organe international des Etudiants et Anciens Etudiants Socialistes.

(Paraissant le 1er et 15me de chaque mois.)

Abonnement d'un an fl. 1 50.

Administration et Rédaction: 38, RUE DE TREVES, BRUXELLES.

Verschenen bij **J. WALTMAN Jr.**:

PRACTISCHE OEFENINGEN
IN **NATUURKUNDE**
voor a. s. **Technologen**,

door

DR. M. DE HAAS.

Afl. I. - f 1,25.

H.H. Amateur-Photografen!

De **PHOTO-ARTIKELN** uit de Magazijnen van Dr. A. H. C. VAN SENUS te ROTTERDAM zijn voor Delft verkrijgbaar bij de firma **G. B. H. NIESTADT & Zn., Koornmarkt 89 te Delft.**

Vraagt **BARNET** Extra Rapid platen en **KURZ** Glanzend en Mat Celloïdin-papier.

PAPIER en **PLATEN** steeds versch.

Assurantie Maatschappij tegen Brand

„**DE NEDERLANDEN**”, van 1845.

Kapitaal. f 4,000,000,00.

Betaalde Brandschaden ruim „ 20,000,000,00.

Verzekeringen op Inboedels van H.H Studenten worden tegen vaste en billijke premie zonder nabetalings gesloten door bemiddeling van

den Heer **W. WALTMAN.**

Kantoor: Technische Boekhandel.
BINNENWATERSLOOT 33.

DE POLYTECHNISCHE SCHOOL.
ALBUM van lichtdrukplaten van gebouwen en zalen in linnen portefeuille
f 2.50.

J. WALTMAN Jr.